

Основний документ

Фонду прав інвалідів

Діана Самарасан

Загальний огляд

Фонд прав інвалідів ("Фонд") – спільний проект, метою якого є забезпечення прав людини людей з фізичною, сенсорною, психосоціальною й розумовою інвалідністю у країнах глобального Півдня ("третього світу") і Східної Європи / колишнього Радянського Союзу. Спираючись на нові можливості, створені революційною Конвенцією ООН про права інвалідів (КПІ), цей колективний фонд являє собою унікальне партнерство раніше розрізнених груп спонсорів і співтовариства інвалідів, яке прагне розширити й примножити потенціал реалізації прав інвалідів у рамках окремих країн. Відіграючи роль мосту, що з'єднує місцевих активістів руху за права інвалідів і мережі громадянського суспільства, Фонд надає донорам простий і надійний шлях вирішення питань надання грантів у новій для них галузі, а для організацій інвалідів (ОІ) – донесення до співтовариства донорів інформації про свої першочергові потреби і пріоритети. За допомогою добре продуманого процесу надання грантів, в управлінні яким задіяні й донори, і люди з інвалідністю, Фонд створюватиме для ОІ в усьому світі можливості для дієвої участі в реалізації й моніторингу дотримання Конвенції відповідно до її вимог.

Завдання

Із прийняттям КПІ у грудні 2006 р. для донорів, що поділяють ідеали соціальної справедливості, відкрилася рідкісна можливість підтримати зростаючий суспільний рух. За останні 30 років діяльність активістів-правозахисників спричинилася до знаменних змін у ставленні до інвалідів – "не як до проблеми, а як до власників прав"¹. Проте, з 191 держави-члена ООН тільки 45 мають законодавство, що захищає інвалідів від дискримінації, до того ж у багатьох цих країнах у самому законодавстві, його реалізації на практиці й виконанні існують серйозні вади й лакуни. Ще гірше те, що в багатьох випадках закон навіть не визнає за інвалідами прав особистості. От чому, незважаючи на зрушення вбік кращого, інваліди в переважній більшості залишаються за межею бідності й поза межами всіх сфер життя суспільства.

Набравши чинності 3 травня 2008 р., Конвенція, під якою поставили підписи 128 держав, пропонує механізм докорінної зміни цієї ситуації. Визначаючи інвалідність не як щось, внутрішньо властиве людям, а як "результат взаємодії, що відбувається між людьми, що мають порушення здоров'я, і бар'єрами, створеними ставленням і середовищем"², держави-учасниці вперше в історії визнали необхідність підходу до інвалідності на засадах прав людини. За словами Верховного комісара ООН з прав людини Луїзи Арбур, "цей новий документ з'явився в той момент, коли в країнах відбуваються значні зрушення у ставленні до прав людей з інвалідністю"³. Відбиваючи ці зміни у

¹ *Human Rights and Disability: The Current Use and Future Potential of the United Nations Human Rights Instruments in the Context of Disability* (Права людини та інвалідність: Нинішнє використання й майбутній потенціал документів ООН з прав людини у контексті питань інвалідності). Theresia Degener and Gerard Quinn (United Nations, New York and Geneva, 2002), p. 1.

² Підсумкова доповідь Спеціального комітету із всесторонньої та єдиної міжнародної конвенції про заохочення й захист прав і гідності інвалідів (A/61/611), 61-а сесія, 6 грудня 2006 р., Параграф (е) Преамбули.

³ UN News Service (Центр новин ООН), "UN human rights chief urges States to implement new treaty to protect disabled" ("Комісар ООН з прав людини закликає держави виконувати новий договір і захистити інвалідів"), 26 березня 2007 р., у: <http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=22016&Cr=rights&Cr1=council>

громадській думці, Конвенція – підготовлена за енергійної і безпрецедентно широкої участі людей з інвалідністю – рішуче змінює стару концепцію інвалідності, що "зводилася винятково до соціального розвитку, на таку, яка визнає з погляду прав людини наслідки дискримінації й несправедливого ставлення до інвалідів"⁴. Можливо, найважливіший крок до офіційного визнання прав інвалідів полягає в тому, що в КПІ закріплене підтвердження державами-учасницями Конвенції юридичного статусу людини з інвалідністю як суб'єкта права й вимога до держав-учасниць визнавати за інвалідами їхню право- і дієздатність. КПІ також офіційно визнає, що для реалізації своїх прав людина повинна мати змогу представляти себе, і вказує на обов'язковість участі інвалідів та організацій, що їх репрезентують, у реалізації й моніторингу дотримання Конвенції.

У світовому масштабі 80% інвалідів живуть у країнах, що розвиваються; їх репрезентують організації інвалідів (ОІ). Однак, можливо через складності, з якими стикаються міжнародні грантодавці (необхідність перевірки фінансового і юридичного стану одержувача гранта, звітність), мало хто з донорів фінансує програми допомоги інвалідам у країнах т. зв. "глобального Півдня" ("третього світу"). Ще менше донорів працюють із ОІ, і вже зовсім мало хто при цьому виходить з концепції прав людини. Так, до прийняття Конвенції навіть самі ОІ не могли розраховувати на єдину загальновизнану структуру, в основі якої були б права людини (якщо можна орієнтуватися на американські дані, тільки 4% усього фінансування з боку фондів і корпорацій виділяється на допомогу інвалідам, і дуже невелика, якщо взагалі яка-небудь, частка цієї суми надається на забезпечення їхніх прав⁵). Більше того, недавні опитування, проведені в ОІ Півдня, приводять до висновку, що більш ніж скромні кошти, які їм виділяють ОІ Півдня, як правило, спрямовуються й контролюються МНУО Півночі⁶. Наслідком такого протиріччя є те, що інваліди й ОІ країн Півдня "часто мають мало або зовсім не мають впливу на те, що робиться "з нами", "для нас" або "від нашого імені". [...] Як результат проекти розвитку залишають після себе саме тільки розчарування"⁷. Інакше кажучи, надання грантів у галузі прав людини ОІ на Півдні без використання послуг МНУО Півночі як каналу передачі вимагало часу й ресурсів, яких більшість донорів на той час не мала.

Оскільки ФПІ компенсує брак донорів у даній галузі й готовий негайно скористатися з історичної можливості, надаваною Конвенцією, він є новаторським вирішенням давньої проблеми. Працюючи разом зі співтовариством інвалідів над визначенням найбільш підходящих шляхів

⁴ Georgetown Law Human Rights Institute, *Contemporary Issues in Human Rights*, March 28, 2007 (парафраз висловлювання Представника Нової Зеландії Дона Маккея, голови Спеціального комітету з підготовки Конвенції, у: <http://www.law.georgetown.edu/humanrightsinstitute/contemporaryissues.3.28.html>)

⁵ Disability Funders Network (Мережа донорів ОІ), "Bridging the Knowledge Gap: Working with Foundations to Attract Disability Funding" ("Заповнюючи інформаційну прогалину: Робота з фондами із залучення коштів для потреб інвалідів"), на сайті <http://www.disabilityfunders.org/attractdisfund.html>

⁶ Неопублікована доповідь на семінарі з розширенню можливостей ОІ Півдня, Дакка (Бангладеш), травень 2007 р.

⁷ International Disability Equality Agency, Overseas Development Group, University of East Anglia (Міжнародна агенція на підтримку рівності інвалідів, Група міжнародного розвитку, Університет Східної Англії), "Equalize It! A Manifesto for Disability Equality in Development Cooperation" ("Зрівняти у правах! Маніфест на захист рівності інвалідів у розвитку співробітництва"), 6 липня 2007 р.

надання грантів і найбільш ефективно діючих у кожній країні ОІ, аби надавати їм гранти напряму, Фонд:

- надасть донорам можливість підтримати ОІ в їхніх зусиллях по перетворенню Конвенції на ефективний інструмент реформ у себе в країні;
- шляхом переадресування грантів дозволить коштам великих донорів без перешкод досягати невеликих організацій;
- дасть змогу донорам (переважно у країнах Півночі) вийти за межі звичного кола реципієнтів;
- дасть змогу цим ОІ стати осередками правозахисної й організаторської діяльності у своїй місцевості й країні;
- мобілізує громадянське суспільство на розбудову національних і міжнародних мереж для сприяння ратифікації, реалізації й моніторингу виконання КПІ;
- буде збирати й публікувати як найкращі досягнення одержувачів грантів з виконання КПІ, так і результати власної роботи з надання грантів;
- поглибить процес міжнародного руху на захист прав інвалідів, і тим самим
- допоможе побудувати суспільство, в якому інвалідів буде включено в усі без винятку аспекти життя, як це передбачено Конвенцією.

Область дії

Використовуючи Конвенцію як організуюче начало, Фонд прагне зміцнити потенціал ОІ у країнах глобального Півдня й Східної Європи / колишнього Радянського Союзу із забезпечення всього діапазону прав людини. Наразі вважається, що Фонд діятиме три роки для того, щоб використовувати можливості, безпосередньо надавані Конвенцією, але цей строк може бути подовжений за потреби й наявності відповідних ресурсів. За перший рік роботи (2008), аби використати рушійну силу Конвенції й відпрацювати основні напрямки роботи із забезпечення прав інвалідів, Фонд реалізує пілотні проекти у 5-7 країнах, де активісти мають достатній вплив для проведення реформ, де є політична воля до включення КПІ до національного законодавства й де інші донори вже доклали певних зусиль до збільшення потенціалу ОІ.

Робота з обмеженим колом одержувачів грантів протягом першого року має ряд переваг. Вона дає змогу: 1) ретельно розробити механізми контролю, які підвищать прозорість, відповідальність, сумлінність учасників, обмін інформацією; 2) розпочати оцінюваний навчальний процес, в якому існує зворотний зв'язок і реакція учасників і одержувачів грантів скеровує структурні і стратегічні зміни в наступні роки, і 3) напрацювати такі зразкові методики (в галузі застосування комплексів технологій, навчальних програм і стратегій правозахисних дій), які дадуть можливість ОІ різних країн Півдня в майбутньому власними силами і спільними зусиллями нарощувати свій потенціал.

Хоча конкретні напрямки діяльності з надання грантів будуть сформульовані керівними структурами на початку 2008 р., гранти в цілому будуть спочатку скромними. Коло одержувачів буде обмежене ОІ країн глобального Півдня й Східної Європи / колишнього Радянського Союзу, що діють у правозахисному ключі, а цілі, на які видаватимуться гранти, включатимуть таке: а) розширення участі ОІ у житті своїх громад за допомогою організації семінарів, конференцій і мереж; б) підвищення поінформованості про КПІ серед усіх учасників процесу; в) підтримка

правозахисних проєктів, спрямованих на просування, захист і забезпечення всебічної й рівноправної реалізації інвалідами всіх прав людини.

Будуть також визначені інші параметри:

- чи буде фінансування поділене за темами або типами організацій, наприклад:
 - для більшого акценту на розробку політики й законодавства, спрямоване переважно парасольковим організаціям, що поєднують людей з різними видами інвалідності (в демократичних країнах);
 - для заповнення прогалін, що виникають при роботі з організаціями інвалідів усіх груп, частково виділене в потоки для конкретних груп одержувачів, наприклад, жінок-інвалідів, людей із психосоціальною інвалідністю, ВІЛ-пацієнтів;
 - з метою дієвого захисту прав за конкретними статтями КПІ, частково виділене в потоки на конкретні цілі, наприклад, розвиток міжнародного співробітництва згідно зі Статтею 32.
- розмір грантів у кожному потоці фінансування;
- чи будуть заявки прийматися тільки в рамках звичайної формальної процедури, або також спрощеним шляхом (щоб залучити організації, які не мають технічної бази й досвіду вишукування коштів, але здійснюють цінну роботу)
- як процес подачі заявок узгоджується з вимогами до виконання (способи підвищення доступності включають, наприклад, нежорсткі строки)
- якими мовами можуть подаватися заявки;
- які повинні бути задіяні механізми звітності, моніторингу й оцінки.

Після виконання свого початкового кошторису (2 млн дол.) Фонд почне надавати гранти 2008 року.

Управління

З метою мінімізації управлінських і контрольних структур Фонд використовує ресурси, доступні завдяки фінансуванню з бюджету Мережі Тайдз. Центр Тайдз виступає т. зв. фіскальним спонсором повсякденної діяльності ФПІ, а Фонд Тайдз – як юридичне місце перебування ФПІ. Стратегія всієї діяльності з надання грантів і рекомендації з відбору одержувачів є прерогативою ФПІ.

Протягом занадто довгого часу на інвалідів дивилися як на об'єкт доброчинності, забуваючи, що вони можуть і повинні бути активними учасниками життя суспільства. КПІ надає мандат на радикальне змінення цієї ситуації, підкреслюючи, що участь людей з інвалідністю – це принцип, юридичне зобов'язання й право.

"Багато хто з провідників змін у сьогоднішній доброчинності [також] усвідомлюють, що виключення [певних груп населення] із процесу надання грантів становить проблему"⁸, і тому вони починають краще прислухатися до своїх реципієнтів і по-новому будують відносини між грантодавцем і одержувачем гранту в інтересах підвищення ефективності своєї роботи.

⁸ Grantmakers for Effective Organizations, "Listen, Learn, Lead: Grantmaker Practices that Support Nonprofit Results" («Слухай, навчайся, веди за собою: методи грантодавців, що приносять некомерційним організаціям результати»), 2006, с. 4

Підтверджуючи правильність політики залучення одержувачів до процесу виділення грантів і опираючись на позитивні результати їхнього підключення до розробки проекту Конвенції, Фонд буде й надалі інтегрувати людей з інвалідністю у стратегічне управління своєю діяльністю з метою забезпечення ретельно продуманого виділення грантів, яке відповідатиме потребам спільноти інвалідів у різних країнах.

Структура управління Фонду:

- Міжнародна група радників
- Керівний комітет
- Співробітники (штат) Фонду

Міжнародна група радників утворена з метою:

- Допомоги у виробленні стратегії грантової політики
- Вивчення додаткових можливостей для діяльності Фонду, крім надання грантів (наприклад, консультування, організація конференцій, сприяння в організаційній роботі)
- Підтримки зусиль з пошуку коштів

Більшість із 12 членів Міжнародної групи радників є інвалідами. Їхні кандидатури висувають різні мережі ОІ, включаючи Міжнародний альянс інвалідів і Африканське десятиліття людей з інвалідністю. Ще кілька членів групи представляють інші категорії правозахисних організацій і слугують "зв'язковими" між захисниками прав інвалідів та активістами інших правозахисних рухів. Докладаються всі зусилля, щоб забезпечити різноманітний склад групи, члени якої репрезентуватимуть а) широкий діапазон видів інвалідності (фізичну, сенсорну, психосоціальну, інтелектуальну); б) різні цільові регіони; в) різні спеціалізації діяльності Фонду – наприклад, гендерні питання та інвалідність; ВІЛ та інвалідність; конфлікти й інвалідність; діти й інвалідність.

Для забезпечення розмаїтості при підборі кандидатів керівництво Фонду буде звертатися до мереж ОІ з проханням враховувати Загальні принципи КПІ (Стаття 3) і конкретні критерії (кандидати повинні бути людьми з інвалідністю⁹, які є членами однієї з організацій, що входять у МАІ або інші мережі ОІ в країнах глобального Півдня або Східної Європи / колишнього Радянського Союзу, та які мають досвід управління ОІ, користуються глибокою повагою у своєму середовищі, обізнані з проблемами всієї спільноти інвалідів свого регіону). З довгого списку кандидатур представники донорів і керівництва Фонду відберуть остаточний список з 10 членів групи на підставі їхньої кваліфікації, рекомендацій і цінності для Фонду. Донори також відповідають за висунення ще двох кандидатів – від інших правозахисних спільнот.

Для виконання своїх обов'язків Міжнародна група радників збирається двічі на рік. Щоб мінімізувати витрати, зустрічі Групи будуть проводитися одночасно з засіданнями Комітету з надання грантів.

Відповідно до пробного підходу, прийнятого ФПІ на перший рік своєї роботи, первісна структура консультативних органів може розвиватися й видозмінюватися. У міру збільшення масштабів діяльності Фонду може виявитися доцільним установаження офіційних відносин з регіональними

⁹ Мережі ОІ, що представляють людей з інтелектуальною інвалідністю, можуть висувати кандидатів, що не є інвалідами, а є правозахисниками або членами родин. Такі кандидатури будуть розглядатися з погляду їхньої здатності представляти людей із серйознішими порушеннями інтелекту.

консультативними органами (створеними Фондом або вже існуючими – через організацію-господаря або такі мережі, як Африканське десятиліття або Азійсько-Тихоокеанський форум із проблем інвалідності). Такі органи зможуть підтримувати більш тісні зв'язки з місцевими ОІ й допомагати їм досвідом, можливостями з проведення моніторингу, оцінки тощо.

Керівний комітет створюється з метою:

- остаточного затвердження інструкцій з надання грантів
- перевірки попередньо переглянутих співробітниками Фонду заявок на відповідність критеріям відбору
- винесенню остаточних рішень по грантах
- моніторингу виконання умов гранту й оцінки роботи реципієнта.

Керівний комітет складається з представників донорів і 4 членів Міжнародної групи радників (в обов'язковому порядку інвалідів, обраних за одностайної згоди всієї групи для представлення в комітеті її стратегічних пріоритетів¹⁰). Працюючи на основі нежорсткого (в межах прийнятого) консенсусу, комітет за допомогою співробітників Фонду виробляє інструкції з надання грантів, які об'єднують рекомендації Міжнародної групи радників з інтересами донорів у будь-якій географічному регіоні або тематичній галузі.

Співробітники Фонду (штат) відповідають за вироблення статуту і принципів політики Фонду; координацію зустрічей Міжнародної групи й Керівного комітету; врахування вимог і побажань обох органів і формулювання стратегії, створення практичного й доступного інструментарію для надання грантів (наприклад, інструкцій для здобувачів, матеріалів, що заповнюються здобувачем, веб-ресурсів, ознайомчих матеріалів, механізмів звітності та оцінки); підтримання зв'язку й управління взаємодією з існуючими й потенційними одержувачами грантів; оцінку відповідності заявок критеріям відбору та їхнє впорядкування за категоріями; моніторинг прогресу одержувачів грантів за допомогою інспекційних поїздок, письмових звітів тощо; роботу з донорами; і рекламування і просування діяльності Фонду у добродійній спільноті. Штат також створює системи ведення документації для збереження досвіду роботи Фонду.

Для мінімізації накладних витрат і заощадження якомога більшої частини виділених коштів, усі витрати на залучення працівників ретельно плануються, щоб іще ефективніше використовувати кошти Тайдз, донорів і партнерських організацій.

Усі вакансії в штаті будуть відкрито публікуватися й поширюватися у спільноті інвалідів для того, щоб серед співробітників були люди з інвалідністю.

Очікуване використання гранту й результати

¹⁰ При цьому члени Керівного комітету зобов'язані вказувати на виникнення конфліктів інтересів, а члени групи, що ввійшли до комітету, не повинні брати участі у прийнятті рішень із заявок або пропозицій, що надійшли від їхніх власних організацій.

Гранти, надавані Фондом, покликані сприяти системним перетворенням. Можливі сценарії використання гранту включають такі випадки з реального життя, наведені відповідно до тих або тих статей Конвенції:

- *Стаття 12, Рівність перед законом і Стаття 13, Доступність до правосуддя:* Країна W ратифікувала КПІ. Багато жителів країни, що одержали діагноз "психічна інвалідність", довічно поміщені у психіатричні лікарні й майже не сподіваються вийти звідти, оскільки перебувають під невиспущим наглядом. Вони не вважаються суб'єктами права й тому не можуть звернутися до адвоката або судді. ОІ, які працюють із інвалідами, що утримуються в психлікарнях, хочуть запросити адвоката з прав людини, аби розпочати процес законодавчої реформи в інтересах таких пацієнтів, включаючи судовий розгляд ряду конкретних випадків порушення прав людини.
- *Стаття 4, Загальні зобов'язання:* У країні X працює відносно сильна парасолькова ОІ, план дій якої із проблем інвалідів має бути розглянутий урядом. Після підписання даною країною КПІ план необхідно переглянути, щоб у ньому були відбиті права інвалідів, як вони закріплені Конвенцією. У короткий строк парасолькова ОІ повинна зібрати всі організації, які до неї входять, аби внести зміни й виробити стратегію правозахисних дій, – що забезпечить всебічну й ефективну участь усіх ОІ в підготовці законодавства й політики уряду для виконання Конвенції.
- *Стаття 6, Жінки-інваліди:* У країні Y, що розглядає шляхи включення Конвенції до національного законодавства, працює парасолькова ОІ, що веде роботу на захист інтересів інвалідів на рівні державної політики й уряду. Багато жінок-інвалідів вважають, що ця організація представляє їх недостатньо; вони розпочали кампанію за об'єднання зусиль ОІ всіх напрямків, аби донести до керівництва факти становища жінок-інвалідів. Їм потрібна підтримка, аби активізувати кампанію й забезпечити включення своїх вимог до списку питань на розгляді уряду.
- *Стаття 32, Міжнародне співробітництво:* Незважаючи на масштабну присутність представників міжнародних агенцій розвитку в країні Z, де щойно загасили військовий конфлікт, фінансування на різні аспекти розвитку майже не враховує потреби інвалідів. Три активні ОІ намагаються змінити ситуацію. Вони розробили план спільних дій на захист прав інвалідів у країні, прив'язаний до міжнародної кампанії з метою привернути увагу міжнародних агенцій до проблем інвалідів.

Особливо протягом першого року діяльності Фонду робота з одержувачами грантів за різними темами – статтями КПІ будуватиметься на основі вироблення успішних моделей, які згодом можна буде успішно поширювати й використовувати в ширшому масштабі.

Оцінка успіху будь-якого підприємства є справою нелегкою, оскільки причинно-наслідкові зв'язки між внеском і результатом часто неочевидні. Деякі індикатори прогресу – кількість проведених зустрічей, підготовлених навчальних посібників, слухань справ у суді – легко піддаються обліку, але системні зміни, що виникають під впливом цих та інших факторів, виміряти складніше. Заходи, які допоможуть одержувачам грантів оцінити свій прогрес, будуть обговорені Міжнародною групою радників, затверджені Керівним комітетом і здійснені співробітниками Фонду разом із колегами з Тайдз, зайнятими в роботі з грантами. Розглядаючи прогрес у більш широкому контексті, Фонд не тільки оцінить своїх реципієнтів, але й за допомогою методик оцінюваного навчання постарається вдосконалити власну роботу, стратегію й навіть структуру – для того, щоб стати гідним союзником більш широкому соціальному рухові, що поставить питання про

несправедливу маргіналізацію найчисленнішої меншини людства. Заходи для прискорення цього процесу будуть розроблені й реалізовані за участю Міжнародної агенції на підтримку рівності інвалідів (IDEA) – організації, на чолі якої стоять люди з інвалідністю.

Інвалідність у світі: вибіркові демографічні дані

З майже 650 млн інвалідів 520 млн живуть у країнах, що розвиваються. Інвалідність, від якої ніхто не застрахований, є й причиною, і наслідком бідності; інваліди становлять непропорційно великий відсоток серед найбіднішого населення (у країнах, що розвиваються, – 15-20%). 97% дітей з інвалідністю, що живуть у країнах, що розвиваються, не мають ніякого доступу до можливостей реабілітації; 97% не одержують освіти в жодній формі, – що робить інвалідність найсерйознішим фактором невідвідування освітніх установ. Рівень письменності серед інвалідів усього світу не перевищує 3%, а для жінок – 1%. Жінки мають більше шансів стати інвалідами, ніж чоловіки – через, зокрема, гендерні перекося в розподілі ресурсів і послуг. У країнах, що розвиваються, неписьменність серед жінок-інвалідів дорівнює практично 100%. Жінки-інваліди у двічі частіше зазнають насильства в родині. Захворюваність ВІЛ/СНІД серед інвалідів майже в 3 рази вища, ніж серед інших людей. Всесвітній Банк зазначає, що без належної уваги до прав і потреб інвалідів Цілі розвитку тисячоліття (ЦРТ) навряд чи досяжні.

КПІ, Рівність перед законом

Стаття 12, Параграфи 1, 2, 3

1. Держави-учасниці визнають, що кожний інвалід, де б він не перебував, має право на рівний правовий захист.
2. Держави-учасниці визнають, що інваліди мають правоздатність нарівні з іншими в усіх аспектах життя.
3. Держави-учасниці вживають належних заходів для надання інвалідам доступу до підтримки, що може знадобитись їм під час реалізації своєї правоздатності.

КПІ, Загальні зобов'язання

Стаття 4, Параграф 3

Під час розробки й застосування законодавства і стратегій, спрямованих на здійснення даної Конвенції, і в рамках інших процесів прийняття рішень із питань, що стосуються інвалідів, держави-учасниці тісно консультуються з інвалідами, включаючи дітей-інвалідів, і активно залучають їх через організації, які їх представляють.

Модель інклюзії

Міжнародний форум інвалідів (International Disability Caucus) включає 70 міжнародних, регіональних і національних організацій, що репрезентують людей з інвалідністю всіх категорій і груп із всіх регіонів земної кулі. У ході всього переговорного й підготовчого процесу з КПІ, Форум слугував об'єднаним голосом усіх громад інвалідів планети. Дванадцять членів Форуму ввійшли до робочої групи (загалом 40 членів), що підготувала проект Конвенції, поряд з 27 представниками держав-учасниць і одним представником національних інститутів із захисту прав людини. З цих 12 членів семеро представляли Міжнародний альянс інвалідів (по одному від кожної з семи ОІ, що входили до альянсу на той момент), а п'ятеро були регіональними представниками від Європи, обох Америк та інших континентів.

Міжнародний альянс інвалідів

Створений 1999 р. Міжнародний альянс інвалідів (International Disability Alliance) складається з восьми всесвітніх мереж: Міжнародна інклюзія, Міжнародна федерація людей з розладами слуху, Всесвітня спілка сліпих, Інтернаціонал інвалідів, Міжнародна реабілітація, Всесвітня федерація глухих, Всесвітня федерація сліпоглухих і Всесвітня мережа пацієнтів і осіб, що пережили психіатричне лікування. Мережі МАІ включають національні організації в усьому світі й репрезентують понад 600 млн осіб з інвалідністю. Відіграючи роль речника міжнародного руху інвалідів у сферах глобальної політики, Альянс сприяє співпраці та обміну інформацією серед 8 всесвітніх мереж, передусім в їхніх відносинах з багатосторонніми організаціями.

КПІ, Загальні принципи

Стаття 3

Принципами даної Конвенції є:

- a) повага до почуття власної гідності, властивого людині, її особистої самостійності, включаючи волю робити свій власний вибір, і незалежності;
- b) недискримінація;
- c) повне й ефективне залучення й включення в суспільство;
- d) повага до особливостей інвалідів і прийняття їх як компоненту людського різноманіття й частини людства;
- e) рівність можливостей;
- f) доступність;
- g) рівність чоловіків і жінок;
- h) повага до здібностей, що розвиваються в дітей-інвалідів, і повага до права дітей-інвалідів зберігати свою індивідуальність.

Потенційні консультативні мережі

Африканське десятиріччя людей з інвалідністю, 1999-2009, всеафриканський проект Організації африканської єдності, покликаний зміцнити регіональне співробітництво на шляху до досягнення всебічної участі й повної рівноправності людей з інвалідністю.

Азійсько-Тихоокеанське десятиріччя людей з інвалідністю, 2003-2012, ставить своїм завданням виконання Бівакоського Плану дій на порозі тисячоліття в інтересах побудови відкритого, доступного й правового суспільства для осіб з інвалідністю в країнах Азії й Тихого океану (ВМФ). Виконанню Плану надає підтримку Форум інвалідів країн Азії й Тихого океану, регіональна мережа НУО інвалідів.

Десятиріччя обох Америк за права й гідність людей з інвалідністю (2006-2016) було оголошено Постійною радою Організації американських держав 6 червня 2006 р. Його девіз: "Рівність, гідність та участь". Мета заходу – це визнання й безумовне дотримання прав і гідності осіб з інвалідністю та їхнього права на всебічну участь в економічному, соціальному, культурному й політичному житті й у розвитку їхніх спільнот, без дискримінації й на засадах рівності з іншими людьми.

Арабське десятиріччя людей з інвалідністю (2003-2012) проголосило десять ключових сфер своєї діяльності: освіта; охорона здоров'я; законодавство; реабілітація і працевлаштування; жінки-інваліди; діти-інваліди; доступність і транспорт; глобалізація, бідність та інвалідність; інформація й поінформованість; відпочинок і спорт.